

перспективах розвитку екологічного туризму, столь популярного во всем мире, ведь он не требует привлечения громадных средств на развитие инфраструктуры, и он характеризуется благоприятным воздействием на природные объекты.

1. Durkheim E. The Elementary Forms of the Religious Life. - London, 1915.

2. Маркс К., Энгельс Ф. Собрание сочинений, Т.-46, Ч. II. – М., 1969. С.221.

3. Место туризма в общенациональной и региональной экономике [электронный ресурс] // Evrodol.ru: http://www.evrodol.ru/vladimir/vladimir_17.htm

4. Рейтинг узнаваемости российских туристических фирм [электронный ресурс] // RB.ru: <http://www.rb.ru/topstory/business/2008/05/07/221051.html>

Внутренний туризм в России [электронный ресурс] // RB.ru: <http://www.rb.ru/inform/92487.html>

УДК 911.3

Поплавська І.В.

ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА У ГОТЕЛЬНІЙ СФЕРІ НАПЕРЕДОДНІ ЄВРО-2012

У статті розглядається питання впливу держави на готельне господарство України у зв'язку із проведенням фінальної частини чемпіонату Європи з футболу у 2012р.

Ключові слова: ЄВРО-2012, державна політика, інвестиції, готельне господарство

В статье рассматривается вопрос влияния государства на гостиничное хозяйство Украины в связи с проведением финальной части чемпионата Европы по футболу в 2012 г.

Ключевые слова: ЕВРО-2012, государственная политика, инвестиции, гостиничное хозяйство

The questions of state on the hotel industry of Ukraine in connection with the UEFA European Football Championship in 2012

Key words: EURO 2012, public policy, investment, hotel

Постановка проблеми. Державна політика у готельній сфері сьогодні є системою дій, спрямованих на регулювання діяльності суб'єктів підприємництва з метою їх ефективної діяльності на ринку готельних послуг, що полягає в розробці ефективних механізмів стійкого розвитку галузі за умов дотримання соціальних та екологічних параметрів при стабільному зростанні показників економічної діяльності. За характером вона є регуляторною, спрямованою на узгодження державних інтересів та розвиток мережі закладів, підвищення їх класу, урізноманітнення їх типів відповідно до змінного і зростаючого попиту як внутрішнього, так і міжнародного споживача. У межах сприяння розвитку готельного господарства держава розбудовує мережу закладів гостинності, сприяє формуванню інвестиційного клімату і надходженню інвестицій в галузь, підтримує місцеві ініціативи задля регіонального розвитку галузі.

Виклад основного матеріалу. Інвестиційний процес пожвавився з 2007 р., відколи Україна разом із Польщею вибороли право на проведення

фінальної частини чемпіонату Європи з футболу у 2012 р. З метою її ефективної підготовки та проведення державою було прийнято ряд законів, указів, постанов, розпоряджень, зокрема Закон України «Про організацію та проведення фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу в Україні» (2007 р.), який визначив систему основних заходів, спрямованих на створення необхідних умов для організації та проведення чемпіонату із врахуванням значення цієї події для економіки та міжнародного іміджу держави, органи управління організацією та проведенням чемпіонату, функції Кабінету Міністрів України, центрального органу виконавчої влади із забезпечення реалізації державної політики з питань фізичної культури та спорту, інших органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, заходи приймаючих міст з підготовки до проведення чемпіонату, порядок організації будівництва споруд, необхідних для проведення чемпіонату, забезпечення прав інтелектуальної власності УЄФА, візовий режим, дозволи на працевлаштування у період організації та проведення чемпіонату [1]. 2007 р. розпорядженням Кабінету Міністрів України було також схвалено Концепцію Державної програми та затверджено план заходів з підготовки та проведення в Україні фінальної частини чемпіонату, якою регламентовано, що у 2012 році протягом трьох тижнів в Україні відбудуться 16 футбольних матчів, у тому числі фінальний матч чемпіонату в м. Києві [2]. Державна програма полягає у створенні правових, соціальних, економічних та організаційних умов для успішного проведення в країні чемпіонату. Відповідно, Міністерством культури і туризму України було прийнято програму з розробки нормативно-правового забезпечення, встановлення державного регулювання, інвестиційної політики, здійснення туристичного супроводу, рекламно-інформаційної діяльності, кадрового забезпечення проведення «ЄВРО-2012». Передбачається, що матчі фінальної частини чемпіонату, які проходять в Україні, відвідають понад 600 тис. уболівальників з різних країн світу та подивляться у прямій телетрансляції майже 8 млрд. глядачів. Враховуючи те, що чемпіонат є однією з найбільш суспільно значущих світових спортивних подій, відповідно до вимог УЄФА, на Україну покладаються ряд завдань із забезпечення наявності необхідної туристичної інфраструктури у межах і навколо міст, у яких відбуватимуться матчі чемпіонату, розробка спеціальних туристичних маршрутів та організація розміщення осіб, які прибудуть в Україну під час проведення чемпіонату. Однак виконання таких завдань ускладнюється невідповідністю вимогам УЄФА більшості об'єктів інфраструктури, які повинні забезпечити проведення чемпіонату та прийом осіб, діяльність яких пов'язана з проведенням чемпіонату, відсутністю достатньої кількості фахівців, що володіють необхідними професійними знаннями і досвідом підготовки та проведення великих спортивних міжнародних заходів.

Причини проблеми свідчать про її глибинний соціально-економічний характер, тому їх усунення можливе лише шляхом

розроблення та виконання державної цільової програми із залученням фінансових ресурсів державного і місцевих бюджетів, коштів вітчизняних та іноземних інвесторів, за умови чіткої координації діяльності центральних і місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, налагодження міжгалузевих, міжрегіональних та міжнародних зв'язків. У країнах, в яких відповідна інфраструктура потребує значного вдосконалення, без головної ролі держави в процесі розв'язання таких масштабних завдань обійтися неможливо. Про це переконливо свідчить досвід проведення Олімпійських ігор в Греції та фінальної частини чемпіонату Європи з футболу у Португалії в 2004 році. Саме активна роль державних структур зі створенням одночасно умов для максимального залучення недержавних установ та організацій, у тому числі іноземних, дала змогу цим країнам провести зазначені змагання на належному рівні. Цей шлях був обраний і Україною.

Верховна Рада України затвердила заходи щодо організації і проведення фінальної частини чемпіонату Європи з футболу в Україні у 2012р. На його підготовку та проведення країні буде потрібно 1,42 млрд. гривень, у тому числі з державного бюджету — 1,22 млрд. гривень, з місцевих бюджетів — 0,2 млрд. гривень. Крім того, очікується, що витрати з позабюджетних джерел складуть 20 млрд. гривень. На реконструкцію 96 готелів в регіонах, які будуть приймати гостей під час чемпіонату, планується витратити 2 943,06 млн. грн., на переобладнання 51 діючих готелів - 650,1 млн. грн., на будівництво нових 90 готелів - 22 657,04 млн. грн [4].

Зростання інвестиційної привабливості України в зв'язку з проведенням «ЄВРО – 2012» збільшило потік інвестицій, незважаючи на те, що більшість зазначених негативних явищ не була ліквідована. Обсяг прямих іноземних інвестицій у розвиток готелів та інших місць для тимчасового проживання на 01.01.2009 р. становив 253,1 млн. \$ US або 0,7% загального обсягу прямих інвестицій в економіку України, що у 2,3 рази більше інвестиційних надходжень 2005 р. Найбільшими іноземними інвесторами готельного бізнесу тривалий час є Кіпр, США, Росія, Віргінські о-ви, Швейцарія [3].

У 2008 р. в Україні збудовано 57 нових готелів на 2 409 місць. За рахунок реконструкції існуючих будівель кількість місць у готелях зросла на 1 087 одиниць. Більше половини (56%) загальної кількості місць у готелях введено у 4 регіонах: АР Крим, Львівській, Закарпатській областях та м. Києві. Також протягом 2008 р. введено в експлуатацію туристичні бази на 591 місце [3, с. 7].

Однією з нагальних задач сучасного етапу державної політики розвитку готельного господарства є дотримання вимог УЕФА щодо інфраструктурного забезпечення проведення чемпіонату Європи з футболу «ЄВРО-2012». Перевірками УЕФА з шести міст, які попередньо були визначені для проведення фінальної частини чемпіонату ЄВРО-2012 в Україні (Київ, Харків, Донецьк, Львів, Дніпропетровськ, Одеса) два

останніх були вилучені, хоча певні зрушення в розбудові готельної сфери в цих містах все ж відбулись.

Головна увага в розбудові мережі готелів для проведення «ЄВРО-2012» приділяється столиці країни, де планується провести фінальний матч чемпіонату. За вимогами УЄФА, загальна потреба Києва у номерному фонді закладів розміщення становить 7 300 місць, в тому числі 1 950 номерів – у готелях категорії 5*; 4 950 номерів – у готелях категорії 4*; 400 номерів – у готелях категорії 3*.

Зараз у Києві діють 5 готелів категорії 5* на 661 номер («Прем'єр Палац», «Опера», «Хаятт Рідженсі Київ», «Фараон» та «ІнтерКонтиненталь»); 9 готелів категорії 4* на 1 204 номери («Редісон САС», «Дніпро», «Київ», «Президент-готель Київський», «Національний», «Рів'єра», «Поділ-Плаза», «Паллада-2002» та «Перлина Дніпра»), а також 33 готелі 3* та 2* на 4 328 номерів. Київською міською держадміністрацією було прийнято міську цільову програму підготовки та проведення в столиці України фінального чемпіонату Європи 2012 року з футболу, згідно з якою й провадяться роботи з розвитку мережі готелів в місті та в зоні міської агломерації. На готельний ринок столиці входять відомі готельні бренди: Інтерконтинеталь, Аккор, Рамада, Хілтон та інші, розбудовуючи мережу як в класі «люкс», так і «стандарт». Для розміщення вболівальників під час проведення чемпіонату Європи 2012 року передбачається також використання гуртожитків навчальних закладів, місткість яких на сьогодні становить 76 642 місця, місць Міжнародного молодіжного центру на Трухановому острові, який планується побудувати до 2012 року (15 000 місць), теплоходів (ще 1000 місць), а також місць в санаторно-курортних закладах зони агломерації, потужність яких сьогодні становить 49 304 місць [5]. Враховуючи кількість об'єктів готельного призначення, яку планується ввести в дію до 2012 р. згідно з Міською цільовою програмою підготовки та проведення в столиці України фінального чемпіонату Європи 2012 р. з футболу, номерний фонд Києва налічуватиме: 4 856 номерів – у готелях категорії 5*; 3 608 номерів – у готелях категорії 4*; 7 056 номерів – у готелях категорії 3* [6].

Харків, відповідно до вимог УЄФА, до футбольного чемпіонату ЄВРО – 2012 повинен надати 2 765 номерів, в тому числі 1 240 номерів у готелях класу 5*, 1 315 номерів – 4*, 210 номерів - у 3* готелях. В зоні Харківської агломерації нараховується ще 2 705 номерів у пансіонатах, гуртожитках, приватних апартаментах тощо [7]. Всього на період матчів чемпіонату буде задіяно 57 об'єктів розміщення із загальним номерним фондом – 5 669 номерів. Проведення заходів з будівництва та реконструкції готельного фонду м.Харкова дозволить сформувати таку матеріально-технічну базу: в класі 5* - 4 готелі (656 номерів); в класі 4+*-12 готелів (1017 номерів); 4* - 8 готелів (551 номер); 3*-12готелів (852номери) та ще 2114 місць в інших закладах тимчасового розміщення. На сьогодні існує певний дефіцит місць в готелях класу «люкс», тому буде розглянуто питання щодо виділення додаткових земельних ділянок під

цільове будівництво нових готелів.

Відповідно вимогам УЄФА до футбольного чемпіонату «ЄВРО – 2012» Донецьк повинен надати 2 945 номерів, в тому числі 1 420 номерів у готелях класу 5*, 1 315 номерів – 4*, 210 номерів – у 3* готелях. В зоні агломерації нараховується ще 74 957 місць. На сьогодні у Донецьку діє лише один повноцінний п'ятизірковий готель - «Донбас-Палас» (129 номерів), ще 4 висококласних об'єкти - готельний комплекс «Флорія», готель «Вікторія» та «Централь» і бізнес-центр «Централь» - тільки будуються. У цілому в цих готелях буде 656 номерів категорії «люкс». У місті до «ЄВРО – 2012» планується побудувати 16 готелів і реконструювати 5 діючих [8]. Львів за вимогами УЄФА до футбольного чемпіонату «ЄВРО – 2012» повинен надати 2 545 номерів, в тому числі 1 020 номерів у готелях класу 5*, 1 315 номерів – 4*, 210 номерів - у 3* готелях, а також 21700 місць - у реконструйованих і переобладнаних гуртожитках [7]. У зоні міської агломерації нараховується ще 34 141 місця в інших закладах розміщення. В області функціонує 6 чотиризіркових готелів, 19 тризіркових і 6 двозіркових готелів. Протягом 2009 р. відкрили кілька нових готелів, зробили реконструкцію існуючих, серед них – 4-зірковий готель «Citadel Inn» у Львові, 3-зірковий готельно-оздоровчий комплекс «Санта Марія» в смт. Східниця. Оголошено про плановане будівництво у Львові готелю «Новотель» (Міжнародний готельний оператор Accor Hospitality разом із українським девелопером UDC Holding). Всього на стадії будівництва, реконструкції та проектування знаходяться майже 60 готельних об'єктів, більшість з яких - невеликі готелі до 50 номерів. До підготовки готельної інфраструктури до футбольного чемпіонату 2012 року в регіоні долучені також міста Трускавець, Моршин, Івано-Франківськ та інші. Класу «5 зірок» на даний момент відповідає лише готель у Трускавці – «Ріксос Прикарпаття». Однак потенціал у Львова та інших західноукраїнських курортних міст значний, оскільки інвестори зацікавлені в розвитку тут інфраструктури не лише задля проведення ЄВРО - 2012, а й з урахуванням рекреаційно-туристичної спеціалізації регіону. Загалом, згідно з вимогами УЄФА, Україні потрібно надати 19 602 готельних номерів в готелях класу 5*, 4* та 3*. Державна програма підготовки та проведення в Україні фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу передбачає 327 нових готелів на 11 557 номерів, з них частка новозбудованих складає 132 об'єкти, 153 готелі будуть переоснащені, 42 - модернізовані. В тому числі Києву потрібно 110, Донецьку – 52, Львову – 97, Харкову – 69 готелів.

Висновки. Проведення ЄВРО-2012 важливе для іміджу країни, воно є кроком на шляху розвитку індустрії туризму і гостинності та забезпечує позитивні зрушення у формуванні розвиненого ринку послуг гостинності, інтегрованого у європейські та світові структури.

1. Закон України «Про організацію та проведення фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу в Україні» від 19.04.2007р. №962-V // Відомості Верховної Ради України. – 2007. - №31. – С. 405

2. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Стратегія розвитку туризму і курортів» від 6 серпня 2008 року №1088-р [Електронний ресурс] // Законодавство України. – Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua.

3. Готелі та інші місця для тимчасового проживання: Статистичний бюлетень – К., 2009. – 202 с.

4. <http://news.liga.net/news/N0827588.html>

5. <http://www.kreschatic.kiev.ua/ua/3442/news/1260371378.html>

6. <http://euro-2012.unian.net/rus/detail/478>

7. <http://euro2012.ukrinform.ua/news/10/p20283/>

8. <http://ua.glavred.info/archive/2009/12/30/202738-4.html>

УДК 911.3:796.5 (477)

Пацюк В.С.

ІНДУСТРІАЛЬНІ ОБ'ЄКТИ УКРАЇНИ ЯК ПЕРСПЕКТИВНІ ТУРИСТИЧНІ ДЕСТИНАЦІЇ ЄВРО-2012

Розкривається необхідність диверсифікації туристичної пропозиції України в контексті проведення ЄВРО-2012 шляхом розвитку альтернативних туристичних видів, одним з яких є індустріальний туризм. Узагальнено досвід становлення даного туристичного напрямку на Україні, подано перелік найцікавіших для відвідувачів індустріальних підприємств.

Ключові слова: індустріальний туризм, індустріальні об'єкти, ЄВРО-2012.

Раскрывается необходимость диверсификации туристического предложения Украины в контексте проведения ЕВРО-2012 путем развития альтернативных туристических видов, одним из которых является индустриальный туризм. Обобщенно опыт становления данного туристического направления в Украине, подан перечень наиболее интересных для посетителей индустриальных предприятий.

Ключевые слова: индустриальный туризм, индустриальные объекты, ЕВРО-2012.

The necessity of diversification of tourist suggestion of Ukraine opens up in the context of leadthrough of EURO-2012 by becoming of alternative tourist kinds, one of which is industrial tourism. Generalized experience of becoming of this tourist direction on Ukraine, the list of industrial enterprises ! interesting for visitors is given.

Key words: industrial tourism, industrial objects EURO-2012.

Постановка проблеми та її актуальність. ЄВРО-2012 надає чудову можливість Україні заявити про себе як про туристичну державу. В той же час, європейська публіка, що становитиме основну масу відвідувачів, досить вибаглива. Її не вразить звичним набором замків, палаців та музеїв, варто сконцентрувати зусилля на створенні оригінального туристичного продукту, який не був би так широко представлений в європейських країнах. Великий інтерес в туристів можуть викликати індустріальні об'єкти. І хоча Європа є родоначальницею такого туристичного напрямку як індустріальний туризм, однак далеко не в кожній європейській державі наявна така концентрація потужних промислових підприємств, як це спостерігається в нашій країні, особливо у східних її регіонах.

Метою даного дослідження є виявити особливості розвитку індустріального туризму в Україні та встановити підприємства, які варто було б включити в програми екскурсій в ході проведення чемпіонату Європи.